

Mūsų Lietuva

MŪSU LIETUVA
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»

DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

Avenida Zelina, 706 — Caixa Postal 371
SÃO PAULO

Atskiro numerio kaina Cr.\$ 2,00

NR. 143 (12)

SÃO PAULO — BRASIL, 1952 M. KČVO MĒN. MARČO 22 D.

V METAI

Pirmoji lietuviu tautodailės ir meno paroda

Buvo iškilmingai atidaryta 1952 m. kovo mėn 17 d. 18 val. Galeria Prestes Maia. Parodą atidarė São Paulo gubernatorius Lucas Nogueira Garcez, dalyvaujant aukštiesiems valdžios pareigūnams ir gausiam svečių būriui.

(Tekstas 2 pusl.)

Laimėjimas

(Atkelta iš 2 pusl.)

Apie R. Kasparavičių dar sunku spręsti iš trijų jo paveikslų, tačiau neabejotina, kad tai geros ateities dailininkas.

Parodoje nuolat pilna žmonių! Lietuvaitės ir lietuviai, po sunkaus darbo nuvogdami savo poilsio valandas, nuolat budi salėje, aiškindami ir padėdami susiorientuoti svetimtaučiams lietuviškų grožybių gausoje. Prie išėjimo padėta svečių knyga įrašams ir lite-

ratūra portugalų kalba apie Lietuvą.

Išėinu iš parodos, patikau į žmonių skruzdelyną ir nustebęs atsidunstu: nebe Lietuva! Tik kaip laivu, vilties švyturys krenta žvilgsnin plakatą: «Primeira exposição de pintura e arte popular lituana em São Paulo». Tikiu, kad tik parodos kūrėjai ir rengėjai žiao kiek daug darbo, kantrybės ir širdies įdėta į šį istorinės reikšmės žygį — po tokiu kukliu vardu.

Garbė jums kovotojai dėl Lietuvos kultūros!

Petras Babickas

V. Stančikaitės - Abraitienės — Aukso kurpaitė

neapsižiūrėjimą perskrido Mandžiūrjos sieną ir bombardavo jos teritoriją.

Naujas nusiginklavimo planas

UNO nusiginklavimo komisijoje sovietų atstovas Malikas vakar patiekė naują Rusijos nusiginklavimo planą. Tas planas parąšos į ankstyvesnius planus numato bei sąlyginį atominės bombos vartojimo uždraudimą, sumažinti ma vienu trečdaliu karo pajėgų visų didžiųjų valstybių ir uždraudimą bakteriologinio karo.

Dar nebuvo atsakyta rusams dėl šiojo naujo plano, bet kadangi jis yra visai panašus į ankstyvesnius, mažai galima tikėtis, jog jis būtų priimtas. Jeigu sumažinti tuo pačiu santykiu dabar esančias karo pajėgas visų didžiųjų valstybių, tai Rusijos šiandieninė persvara pasidarytų dar didesnė.

Kaip Maskva išaiškino «Flying Enterprise» nuskendimą

Nesenai netoli Anglijos krantų nuskendęs laivas «Flying Enterprise» sukėlė pasaulio dėmesį, kadangi laivo kapitonas Carlsen išbuvo vienas ant laivo iki pat paskutinės minutės, kol dar vis buvo tikimasi, jog bus galima laivą atvilkti į vieną Anglijos uostą.

Pagal Maskvos telegramų Tass dabar paskelbtą paaiškinimą išeina, jog laivas vežė «slaptus ginklus», fabrikuotus Vokietijoje, jog amerikiečiai įsakė laivo kapitonui geriau sunaikinti laivo krovinį, negu jį iškrauti bet kokiame uoste! Dėl tos priežasties laivo kapitonui būvę uždrausta įplaukti į prancū-

zų uosta, kur jis dar turėjęs galimybes.

— Pagerėjus anglų ir egiptiečių santykiams, anglų kariuomenės daliniai šiomis dienomis apleido Sueso kanalo zonoje besirandantį Jzmailijos miestą, kur, kaip žinia, prieš keletą savaičių buvo įvykusios aštrios kautynės tarp anglų kariuomenės ir egiptiečių policijos. Išvykstant iš Jzmailijos miesto, neįvyko jo kelių incidentų.

— Pagal paskutinius sąjungininkų susitarimus su vakarų Vokietijos valdžia, Vokietija vėl gali statyti aerodromus, gaminti lėktuvus, steigti oro susisiekimo linijas ir varyti aviacijos propagandą.

— Raudonoji Kinija kaltina Ameriką, kad jos lėktuvai Kinijoje išmėtė bakteriologinių bombų, kurios buvusios priešastimi įvairių epidemijų. Amerika šias žinias griežtai paneigė kaip melagingas ir kreipėsi į Tarptautinį Raudonąjį Kryžių ištirti įvykių vietoje.

Kaip visuomet šitokiais atvejais, taip ir dabar komunistai neįsileidžia R. Kryžiaus austovų.

— Maskva norėdama trukdyti Vokietijos apginklavimą ir suvienijimą išėjo su naujais pasiūlymais.

Siūlo vokiečiams gražinti Rytų Prūsiją, įjungtą į Rusiją, Sileziją, Pomeranę ir dalį Brandenburgo provincijos prijungtos prie Lenkijos. Rusai sutinka atsisąžinti Potsdamo sutarties ir stengsis daryti įtakos vakarų Vokietijai, kad kaip galint greičiau atstatyti Hitlerio laikų Vokietiją. Svarbiausias Rusijos tikslas yra įsigyti Vokietijos draugišku-

mą ir taip pat įgyvendinti Berlyno - Maskvos sąjungą, imant pagrindan Rapollo sutartį,

— Prancūzija — Vokietija, nors prieš Lisabonos suvaziavimą buvo atidėjusios Sarro klausimo sprendimą tolimesnei ateičiai, dabar susirinkus Europos tarybai, jis vėl išskyla.

Sarro kraštą po Vokietijos praleidimo nuo 1945 m. užėmė prancūzai ir pradėjo naudoti anglų kasyklomis karo nuostoliu atlyginimo sąskaiton. Kraštui buvo suorganizuota autonominė vyriausybė ir buvo ryžtamasi kraštą politiškai ir ekonomiškai surišti su Prancūzija. Bet su sikūrus vakarų Vokietijos vyriausybei ir jai pretenduojant į Rusijos ir Lenkijos užimtas Vokietijos žemes, nebuvo galima nuošaliai palikti Sarro klausimo, kad neįdavinus ginklo rytų, rusų okupuotai Vokietijai.

Vokiečiai nori kontroliuoti ir prijungti Sarro kraštą prie Vokietijos, prancūzai bijo, kad Vokietija tuomet ekonomiškai dominuos vakarų Europai

Šio taip svarbaus klausimu svarstyti ir tartis Paryžiun nuryko vakarų Vokietijos vyriausybės galva Adenauer ir susitiks su Prancūzijos užsienio reikalų ministru Schuman.

— Brazilijon 1951 m. įvežta automobilių už pusšėto bilijono kruzeirų. Yra paskirta komisija, kuri studijuoja galimybes, kaip galint greitesniu laiku suorganizuoti automobilių gamybą Brazilijoje.

— Amerikos senatas patvirtino taikos sutartį su Japonija. Dabar Japonija stoja į eilę su lygiomis teisėmis ir pareigomis kitų demokratijų ir su jomis kartu gins laisvą pasaulį.

— Italijos vyriausybė jau vykdo žemės reformą nusavindama dideles nuosavybes ir jas žmonėms dalindama. Dešimta dalis numatytos programos jau įvykdyta.

— «Amerikos Balsas» bus girdimas visur anapus geležinės uždangos iš amerikonių radio stoties įtaisytos laive «Cauier».

Ši stotis yra tris kartus galingesnė už lig šiol stipriausią Amerikos stotį. Ji pradėjo veikti tik prieš dvi savaites.

— Campo Bello, Minas Gerais estade, nukrito lėktuvas ir buvę trys keleiviai sudegė.

— Brazilijos krašto apsaugos ministeris patikrino, kad kariuomenė yra pasiruošusi krašte palaikyti tvarką ir ramybę.

VISAME PASAULYJE

Brazilijoje

— Kovo mėn. 15 d. Rio de Janeiro Brazilija pasirašė su Amerika tarpusavio pagalbos sutartį. Jei vienas kraštas būtų prieš užpultas, kitas eis jo ginti.

Šią sutartį smarkiai puola komunistai, kuriems kiekvienas demokratijų stiprinimas žingsnis yra nepageidaujamas.

— Didelio susidomėjimo vi suomėnėje sukėlė pirmos karo apygardos komendantas gen. Zenobio de Costa laiškas respublikos prezidentui Getulio Vargas, kuriame prašo atleisti iš einamųjų pareigų.

Tas žinias pats generolas patvirtino spaudos atstovam. Generalinis štabo viršininkas generolas Gois Monteiro spaudai pareiškė, kad kariuomenėje yra pavojinga padėtis drausmės atžvilgiu. Tai liūdi, kad ir kariškių klubo įvykiai, bei jų leidžiamas laikraštis.

Respublikos prezidentas prašo, kad gen. Zenobio de Costa dar kartą apgalvotų reikalą ir atsiimtų savo prašymą pasitraukti.

— São Paulo ir kituose esantose buvo pasklidusios žinios, kad Brazilijos šiaurėje Natal mieste, buvo bandoma 16 ginkluotų vyrų užpulti vietinį karo dalinį ir išsprogdinti parako sandėlys. Bet žinios nebuvo patvirtintos. Natal mieste viskas ramu.

— Porto Alegre aviacijos bazėje buvo suareštuota keletas žemesnio laipsnio kariškių varinčių komunistinę pagaudą priešingą krašto saugumui.

— Saryšyje su įvairiais gaudais São Paulo policija yra pasiruošusi bet kokiems netikėtumams. Laukiama krašto saugumo įstatymo patvirtinimo, kurio projektas jau senai yra paruoštas.

— Karo ministerio oficialiu pranešimu Natal mieste buvo užpultas kariuomenės dalinys, bet užpuolikai buvo atmušti.

— Komunistai paskutiniu metu išvystė didelę propagandą visoje Pietų Amerikoje, ypatingai Brazilijoje.

— São Paulo estade ieškoma žibalo šaltinių. Jei pavyktų surasti, būtų didelė parama industrijai.

Bombardavo Mandžiją

Komunistinės Kinijos radio kovo 16 d. iš Peipingo pranešė, kad 75 amerikiečių lėktuvai perlėkė Mandžijijos sieną ir išmėtė naikinančias bombas ant Antung. Tsian ir Takuskam miestų. Komunistų pranešimu 17 žmonių buvo užmušta ir daug sužeistų. Sąjungininkai kelis kartus pranešė, kad jų aviacija per

Laimėjimas

Tur būt nesuklysimė teigdami, kad per visą lietuvių imigracijos į Braziliją laikotarpį nebuvo kitų tokių šviesių kultūros laimėjimų, kaip lietuvių vaikučiams mokyklos — nuosavuose namuose, įsteigimas ir prieš kelias dienas atidarytoji São Paulo miesto centre (Galeria Prestes Maia) Pirmoji Lietuvių Dailės ir Liaudies Meno Paroda. Net ir anais laikais, kai mūsų Tėvynė dar nebuvo nuo laisvojo pasaulio atskirta kruvina mirties siena, čia, Brazilijoje, mūsų tautos nuostabaus liaudies meno niekas neparodė. Todėl šiandien kada mūsų tautiečiai yra išblaškyti po visą pasaulį, o Tėvynėje gyvenimas sugriautas ir turtai išgrobstyti, lietuviško meno parodos iškilmingas atidarymas yra įsidėmėtinas mūsų tautinis vežlumo, pasiryžimo, pasiaukojimo bei vienybės pavyzdys, leidžiantis daryti toli siekiančių išvadų.

Šią parodą surengė São Paulo Lietuvių Menininkų Klubas, kurio pirmininku yra Kazys Ambrozėvičius nuosirdus lietuvis ir mylimas dainininkas. Vykdomąjį komitetą sudarė: kun. P. Ražainas, kun. K. Miliuskas, O. Žbienie, Inž. Bačelis, K. Ambrozėvičius, J. Antanaitis, H. Vėlaviečius, V. Stančikaitė - Abraitienė ir K. Pažeraitė. Spec. komisiją liaudies ekspozitams atrinkti sudarė: E. Polišaitis, J. Jakubaitienė, M. Vinkšnaitienė, A. Ambrozėvičienė, L. Matelionienė, K. Pažeraitė, M. Remenčienė ir Alf. Zibas. Paroda globojo ir j atidarymą aukštuosius svečius sukviėtė p. Aleksandras Polišaitis, Lietuvos Respublikos Konsulas São Paulyje. Viso to telkinio darbo pasekoje 1952 m. kovo mėn. 17 d. 18 val. didžiulis lietuvių būrys jau buvo prie galerijos durų, nekantriai laukdamas São Paulo gubernatoriaus at-

poniai Garcez orchidejų puokštę. Lietuvos Konsulas ir parodos globėjas p. A. Polišaitis paskaitė sveikinamąjį žodį, išreikšdamas visų lietuvių džiaugsmą, kad šiame reikšmingame įvykyje dalyvauja aukščiausias estado pareigūnas. Spraginant korespondentų foto aparatams ir akimaniškai spindint tolivaizdžio (televizija) šviesoms gubernatoriaus atrišo juostas ir svečiai užlūdo didžiulę "gausių eksponatų sklidiną salę. Tuo metu p. M. Remenčienė įtekė reikšmingai Garcez savo rankomis išaustą juostą, kuria viešnia buvo labai sužavėta, veik netikėdama, kad tai yra rankų darbas.

Istorinės reikšmės aktas — parodos atidarymas pasibaigė. Praeity paliko parodos organizatorių, menininkų nemiegotos naktys ir visų gerųjų rėmėjų bei talkininkų jaudinimasis. Visi lietuviai pajuto kažkokią šventinę, šiltą ir galingą bangą krūtinėje — pajuto laimėjimo džiaugsmą.

Tenka pabrėžti, kad atidarymo momentas ir aukštųjų svečių nuosirdus domėjimasis mūsų liaudies ir menininkų darbais: audiniais bei dailininkų kūryba, — buvo giliai jaudinantis.

Parodoje yra išstatyta 170 paveikslų, daugiausia tapytų aliejumi, tačiau įsigilinus į parodos katalogą (kurio įžangos žodyje nusakoma parodos tikslas, būtent: ŠIA PARODA SKIRIAME NEMIRTINAI LIETUVAI, ŠIANDIEN KENČIANČIAI ŽIAURIOJE SOVIETŲ VERGLIOJE IR T. T. KIME JŲ PRISIKLAUSANT LAISVA IR NEPRIKLAUSANT MA), matyti, kad dailininkė Vlada Stančikaitė - Abraitienė davė 90 paveikslų, dail. A. Kairys 57 paveikslus, R. Kasparavičius (iš Belo Horizonte) 3 ir M. Ivanauskas 20, — atseit V. St. - Abraitienės paveikslai sudaro daugiau kaip 50% visų parodos paveikslų. Niekur nematytas darbštumas!

Lietuvių meno eksponatų patiekė veik vienos moterys. Daugumas tu audinių, lovatiesių, rankšluosčių, juostų ir tt yra prieš porą dešimčių metų atsivežta iš Lietuvos ir tik didelių kelių pašventėlių pp. Remenčienės, Ambrozėvičienės, Vinkšnaitienės ir kt pasiaukojimu. Šios mūsų liaudies meno brangenybės buvo išimtos iš savininkų skrynų. Galima įsivaizduoti rinkėjų darbo sunkumas jei eksponatai buvo surinkti iš daugiau kaip 100 asmenų, gyv. ivairiose vietose, kurių, veik kiekvienas sakė: «Mielai duosiu lietuviškam reikalui viską, bet jei pražudysi - galvą nutrauksiu!» Suprantama, tos juostos ir lovatiesės juk yra padovanotos motulių - sengalvėlių dukrelėms išvykstančioms į tolimą nežinomą Braziliją...

Paroda daro tokį turtingą įspūdį dar ir dėl to, kad nemaža dalykėlių buvo padary-

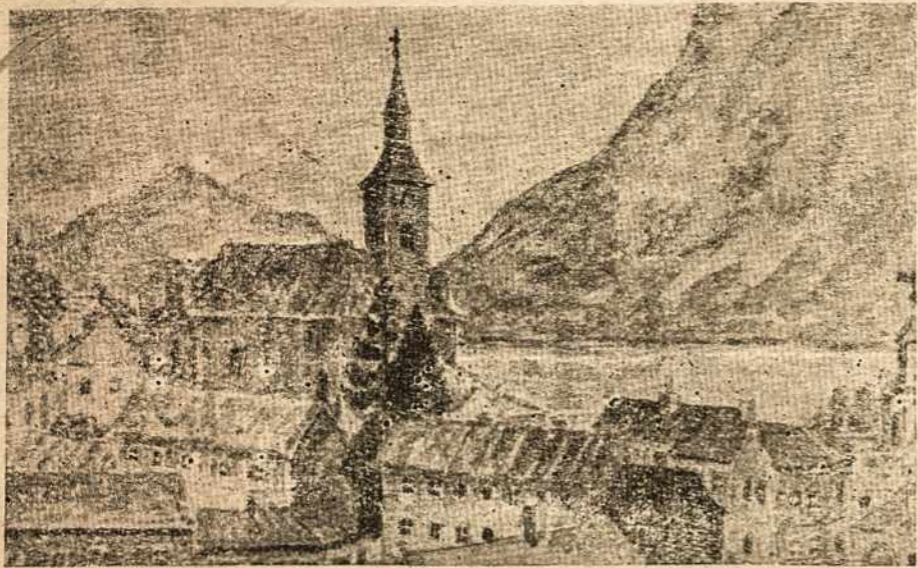

V. Stančikaitės - Abraitienės — Kanklininkas

ta čia pat São Paulyje ar tremtyje lėlės tautiniais drabužiais, puikiai ornamentuotos medinės lekštės dail. Ivanauskas, dėžutės, kryžiai. Įdomus metalinis Vytis ir ūkininko sodybos modeliai (gražūs M. Leupinaičio darbai). Vilniaus, Kauno, laipėdos herbai, Geležinis Vilkas ir tt. Yra parodoje ir senoviškas ratelis, kuriuo visą laiką verpiama, staklės, kuriose moterys pasikeičiamos audžia gražių raštų rietima. Yra megstuku, vilnonių pirštinių ir devynios galybės kitako. Tačiau didžulis paaukštinimas, (kokiu 20 metų ilgumo) iš visų pusių apkrautas nuostabių raštų rankšluoščiais, kaklaraiščiais, lėlėmis ir juostomis, ne viena žiūrovą priverčia išsizioti. Ir atšalusios širdies tautietis ima didžiulius esas lietuvis, matydamas šias grožybes — mūsų tautos sielos jausmų, kantrybės, išmonės ir meno deimaniukus, atklydusius čia iš įvairiausių Lietuvos kampelių ir prakalbėjusių į žiūrovų širdį pačiais gryniausiais Tėvynės meilės ir gyvenimo eigos žodžiais.

Lietuvių liaudies menas ne tik mūsų, bet ir sveimšalių atsiliepimu buvo ir visuomet liks — obra prima, atseit še devras (Lietuviško kuklumo dėka mūsų kalba net neturi šioms žodžiams pakaitalo, jei bent tik šviesiojo Vaižganto nukaltą žodelį: deimaniukai).

Peržvelgiant dailininkų kūrybą, nors tai yra specialisto pareiga, o jūsu korespondentas nesijaučia išmanas apie tai, — nōrisi vis dėl to, pasakyti: V. Stančikaitė - Abraitienė yra neišsemiamas kurybinės energijos šaltinis. Merininkė su labai plačia kūrybine skala: «Eglės žalčių karalienės» pasakų pasauliu pradant, per «Vaidilą (deimantais!), sodrius Lietuvos rugių laukus ir kryžius, šurpu nu-

A. Kairio — Miestelis Austrijos Alpėse

(Atseita iš 3 pusl.)

MIN. GRAUŽINIO KALBA

melaginga propaganda apie jų nešama laisvę žmonėms ir apie taiką nieko bendro neturi su sovietine tikrove ir kad nėra galimybės priciti prie susitarimo su komunistais, kurie siekia pavergti visą pasaulį.

Pastovi taika gali būti pagrįsta tik teisingumu, laisve, demokratijos ir tautų apsiprendimo principais.

Priešingai, negali būti jokios taikos iki virš šimto milijonų kultūringų europiečių bus komunistų pavergti. Negi ant tautų kapinyno ir vergų stovyklų gali būti įgyvendinta pastovi ir teisinga taika?

Mūsų padėtis būtų beviltiška, jei būtume tik vieni pavergti ir tik vieni turėtume kovoti už laisvę. Bet panašioj padėty atsidūrė net dešimtys valstybių, ir visos pavergtos tautos veda kovą su tuo pačiu komunistiniu imperializmu. Mūsų šventą kovą už laisvę remia Jungtinės Amerikos Valstybės ir visos Vakarų pasaulis, kuris nepripažino ir nepripažins Lietuvos ir kitų pavergimo.

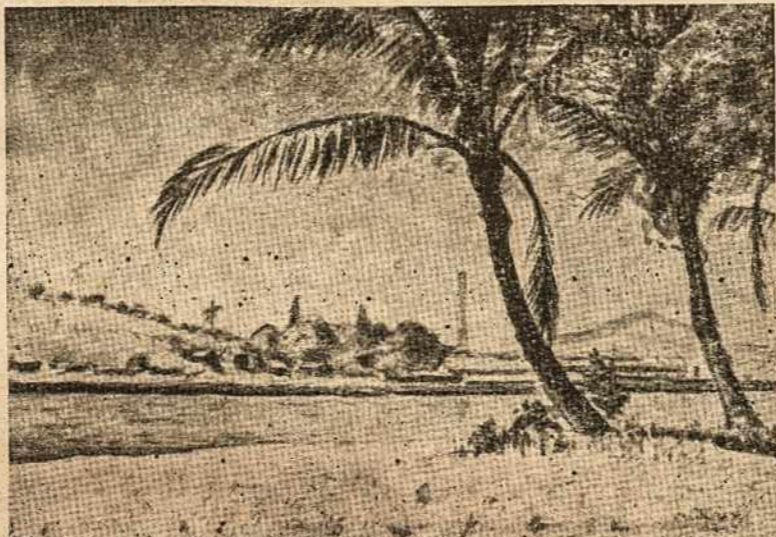
Nors mes negalime turėti itakos į pasaulio įvykius ir juos viena ar kita linkme nukreipti, bet stebint tu įvykių eigą jaučiame ir matome, kad išlaisvinimo valanda artėja.

Su Dievo pagalba, su galin ga vakaru pasaulio parama, savo narsiu ir pasiryžusiu su nu pasiaukojimu netolimoj ateity tikrai laimėsime mūsų bendrą kovą už išlaisvinimą ir tuomet vėl, džiaugsmingai visi lietuviai minėsime vasario 16 šventę. Taip jums ir mums, Viešpatie, padėk!

Montevideo, 1952 m.

vykimo, kuris maloniai pasižadėjo parodą atidaryti. Salės viduje prie durų stovėjo dvi eilės jaunų gražuolių lietuvių, pasipuošusių tautiniais drabužiais. Dvi pirmosios lietuvaitės laikė rankose dideles Brazilijos ir Lietuvos vėliavas, kurių kotai buvo sujungti lietuviškų raštų juostomis. Prieš vėliavas stovėjo Lietuvos Konsulas A. Polišaitis su poniu rašytojas Petras Babickas, atstovaujans Lietuvos Įgaliotą Ministerį Dr. Meierį, negalėjusį dėl ligos atvykti į šikilmes, dail. Jonas Rimša, L. K. B. Bendruomenės pirmininkas kun. P. Ražainas, menininkai - parodos dalyviai, jos organizatoriai, pranciškiečių vienuolyno viršininke seselė Julija, seselė M. Marcelina, Rio de Janeiro «Dainavos» kultūrinės Š-gos atstovas p. Pelelis ir São Paulo lietuvių organizacijų pirmininkai bei uolieji lietuvių darbuotojai.

Atvykus gubernatoriui su poniu ir palyda, kurios tarpe matėsi ir didysis Lietuvos bičiulis São Paulo gubernatoriaus ceremonialo žefas Dr. Franchini Netto, mažytė pp. Vinkšnaitė dukrelė įteikė

A. Kairio — Gėlių saloj

V. Stančikaitės - Abraitienės — Kelias į namus.

garą rėžiantį žienos vaizdą bei tremtinių kančias — bijantistiško grožio ir žališkos atogražų peteliškių, gelio, kvapių vaisių ir reikšmingų naturalistinių ar sudvasintų portretų! Netoli 100 jos paveikslų yra visi vienodo meniško lygio, tik su mažomis išimtimis pav. Nr. 24. Vaikų korygų iliustravimo srityje dailininkė drąsiai gali rungtyniauti su geriausiais tarptautiniais specialistais.

V. St. - Abraitienė yra tikra savo pasirinkto aukštojo idealo — meno pasiaukojusi vaidilutė. Tas palyginimas man į galvą atėjo tik dabar, kai sužinojau jos «Credo». atsitiktinai išreikštą Menininkų Klubą besteigiant: «Noriu kalbėti apie Tėvynę trauzilu tau tai savo teptuku»

V. Stančikaitės Abraitienės teptukas yra vyriškai drąsus spalvų parinkimas švelniai žavus, o kartais lyginas net su J. Rimšos galia (Druge liai prie gėlių oro sukury!) - Dailininkės «deimaniukų» gražumas pareina ne nuo jos paveikslų didumo, kaip pav. «Vaidila», bet nuo kurybinio išbaigimo, kaip «Moterėlės prie banguojančių rugių» ir kiti mažyčiai paveikslai.

A. Kairys yra vyriškas (pavz. autoportretas). Dailininkas turi labai geras išraiškos savybes, įžvalga bei tikslus teptuko ratraukimą. Keletas jo paveikslų atrodo padūmavę, tačiau tai tik iš pirmo žvilgsnio atrodo. O toks kaip Nr. 135 yra nuostabus savo skaidrumu! Pasigėrėjimo sukelia 107, 105, 122 ir keleta kitų paveikslų, kuriuose dailininko asmenybė pasireiškia visapusiškai. Atrodo kaip kuriuose paveiksluose dailininkas gilinasi į smulkmenas. Rimšos karyba todėl yra galinga, kad jis vaizdo didybę išreiškia keliais pabraukimais kurie, atrodo, kartais net nebaigti, bet užtat žiūrovas kūrėjo paveikslą savo vaizduotėje užbaigia. Čia ir glūdi kūrėjo uždavinys pakelti mus, eilinius, iš kasdienybės į idealo aukštumas. Tačiau aišku, kad dail. A. Kairys, kuris yra dalyvavęs ir tarptautinėse parodose, žino ir pats ko siekia.

Mikalojus Ivanauskas pasiėmė retai mūsų menininkų paliestą medžiagą savo kūrybai — medį, kurį meniškai išdegindamas jis gauna ypatingų efektų. Gaila kad dailininkas yra pamėgęs niūrus tonus. Tuo tarpu jo skaidrios «Baltijos lėlijos» yra kūriny su kuriame dailininko gabumas ir medžio lentos naturalinės dėmės, nuprasčiausiomis priemonėmis, taip meistriškai įungiami į viseta, kad tas paveikslas «prakalba» veik čiurioniškai. (Tąsa 1 pusl.)

Ar bus Amerikoje krizė?

Naujoji Amerikos ūkio ekspansijos fazė yra militarinių reikalavimų iššaukta. Prasidėjus Korėjos karui, Amerikai teko pradėti ginklų gamybą. Reikalas buvo staigus, tuo tarpu gi pramonė pilnu tempu gamino civilines ūkio gėrybes. Norint išlaikyti aukštą ekonominį gyvenimo standartą, kas yra vienas pagrindinių Amerikos uždavinių, ir norint papildomai gaminti didelius kiekius ginklų, reikėjo pradėti naujų fabriku ir dirbtuvių statybą.

Pradėtoji žemės ūkio ekspansija pasireiškia kelių pramonės šakų plėtimu, kas vėliau leidžia didinti visos pramonės gamybą. Tos pagrindinės šakos numatoma praplėsti kaip seka:

1. Plieno, pagrindinio moderniškos pramonės produkto, gamybos kapacitetas 1950 metų viduryje buvo 100 milijonų tonų į metus. 1952 metų pabaigoje kapacitetas turės būti 118 milijonų tonų plieno į metus. Tai reiškia, kad dviejų metų laikotarpyje plieno pramonės kapacitetas padidės 18 procentų, kas yra napaprastai staigus augimas.

2. Elektros energijos gamyba numatoma padidinti nuo 70 milijonų kilovatų 1950 m. iki 97 milijonų kilovatų 1953 metais, t. y. 40 procentų trijų metų laikotarpyje.

3. Aluminių pramonė 1950 metų viduryje gamino 750.000 tonų, gi 1953 metų pabaigoje gamina 1,5 milijono tonų aluminijaus. Trijų metų laikotarpyje gamyba padidės 100 procentų. Naftos ir jos produktų gamyba numatoma padidinti iki 1953 metų pabaigos 15 procentų.

4. Šalia tų pagrindinių pramonės šakų plėtimo ekspansija lygiagrečiai tęsiama kitose srityse. Pirmoje eilėje tenka paminėti mašinų ir priemonių, transportacijos priemonių ir chemijos priemones. Kadangi tos pramonės yra lygiai svarbios visam ūkiui, jų ekspansija tęsiama lygiai staigiu tempu.

Kiti skaičiai, kurie pavaizduoja pramonės ekspansijos dydį, yra išlaidos, kurios panaudojamos naujų fabriku, pramonės pastatų bei mašinų ir prekybos bei patarnavimų įrengimų statybai. Tam tikslui 1948-1950 metų laikotarpyje Amerikos ūkis vidutiniškai išleisdavo 19 milijonų dolerių į metus. 1950 metais naujų fabriku statybai išleista 25 milijonai dolerių.

1953 m. EKSPANSIJA BUS PABAIGTA

Dabartinė ūkio ekspansija yra tesijama tokiu tempu, kuris maždaug prilygsta ar kiek prašoka 6 procentų į metus augimą, gi normalus Amerikos pramonės augimas 19 ir 20 amžiuje buvo 3 procentai į metus. Tokiu tempu pramonę plečiant, 1953 metais Amerikos pramonė bus pakankamai stipri gaminti kartu ginklus ir sviestą. Militarinių ir civilinių gėrybių gamyba bus aukščiausioje viršūnėje. Tuo metu greičiausiai nebebus reikalo tęsti dabartinę staigią ūkio ekspansiją, ir Amerikos ūkis galės sugrįžti prie normalaus augimo.

KAS BUS VĒLIAU?

Savaime aišku, kad dabartinė staigi ūkio plėtotė turės didelės įtakos ūkio atečiai. Svarstant atėitį didžiausią rūpestį kelia klausimas: ar dabartinė ūkio ekspansija nėra per staigi ir per didelė? Kam teks naudoti dabar statomus fabriku «emergency» laikotarpiui praėjus? Ar nesulauksime virš produkcijos krizės? Atsakymai į tuos klausimus yra skirtingi. Juos galima paskirstyti į tris grupes.

SUNKI DEPRESIJA?

Pesimistinė teorija laukia, kad dabartinė ekspansija pasibaigs sunkia ekonomine krize. Argumentai yra šie: pasibaigus naujų fabriku statyba ir užbaigus plačią ginklavimo

programą, didelė krašto pramonės dalis taps laisva, Civilinių gėrybių paklausa ir gamyba nebus pakankamai didelė pilnai absorbuoti laisvą pramonės kapacitetą. Dėl to turės atėiti sunki depresija su milijoninėmis bedarbių armijomis. Tas argumentas yra paremtas praėities patyrimais. Amerikos ūkio istorija rodo, kad daug panašių ūkio ekspansijų yra pusibai gę sunkiomis viršprodukcijos krizėmis. Pesimistinė teorija teigia, kad dabartinė ekspansija yra panaši į tokias ūkio raidas, kurios praėityje yra buvusios depresijų priežastimi. Tikrai karas galėsias, anot tos teorijos, pašalinti depresijos pavojų, nes karo metais reikalauja milžiniškos pramonės gamybos.

NAUJOJI PAŽANGOS ERA?

Kita teorija teigia, kad dabartinė krašto ūkio ekspansija, nors militarinių motyvų skatinama, bus atėityje panaudota naujų ūkio gėrybių gamybai ir žmonijos gerbuvio kėlimui. Argumentai yra šie: Paklausa civilinėms gėrybėms negali dabartiniu metu pilnai pasireikšti. Jeigu kraštas dar kelerius metus gamins ginklus, ta paklausa didės ir po kelerių metų akumuluos į didelį potencialą. Esant tokiam paklausos potencialui, visa dabartinė ginklavimo pramonė galės pereiti į civilinių gėrybių gamybą, kai «emergency» laikotarpis pasibaigs. Beto, atsilikusių ūkinių sričių reikalavimai irgi reikalaus didinti civilinių gėrybių gamybą. Tuo būdu bus gaminami nauji produktai, atsidarys naujos rinkos, žmonės turės daugiau

gėrybių, gi pasaulis galėsias pereiti į naują plataus ekonominio išsivystymo laikotarpį. Didelis argumentas šios teorijos naudai yra paskutiniųjų metų patyrimai. Pasibaigus antrajam pasauliniam karui daugelis ekonomistų, jų tarpe daug autoritetų, tvirtino, kad pokarinis Amerikos ūkis pergyvensias sunkią ūkio depresiją. Buvo tvirtinama, kad sustojus ginklų gamybai civilinė paklausa nebus pakankamai didelė absorbuoti visą išsilaivinusį pramonės kapacitetą. Tikroji įvykių raida parodė visiškai kitą vaizdą. Pokarinis Amerikos ūkis pergyveno penkis ūkio klesėjimo metus, kurie tenka priskaityti prie prie vieno plačiųjų išsivystymo laikotarpių visoje Amerikos ūkio istorijoje.

ILGAMETIS GINKLAVIMAS?

Pagaliau trečioji nuomonė teigia, kad dabartinis ginklavo tos taikos laikotarpis taps pastovia žmonijos gyvenimo ar bendradarbiavimo forma. Tokiai padėčiai besitęsiant ilgą laiką, didelė krašto pramonės dalis turės būti pastoviai naudojama ginklų gamybai. Didžiausias sunkumas bus įtikinti Amerikos visuomenę, kad toks ilgas ir nuolatinis ginklavimas yra būtinas Amerikos saugumui.

«Draugas»

Min. Grauzinio kalba LIETUVAI

Mieli broliai lietuviai! Pasinaudodamas «Amerikos Balso» Lietuvai ir vi-

siems pavergtiesiems palankumu, turiu galimybės šios vasario 16 šventės proga ištolimo, bet svetingo ir draugiško Urugvajaus pasveikinti savo tautiečius Lietuvoje kai po Lietuvos Pasiuntinys Pietų Amerikai, kuris vis tebeina savo pareigas, savo ir visų Pietų Amerikoje gyvenančių lietuvių vardu ir pasidalinti viltimis dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Daug metų jau negalime šios šventės džiaugsmingai minėti, nes skaudžiai atjaučiame mūsų valstybę ištikusią nelaimę ir sielojamės dėl mūsų tautai nuolat daromų žiaurus okupanto skriaudų.

Mes lietuviai Pietų Amerikoje tiksliai žinome koks sunkus yra jūsų gyvenimas pavergtoje tėvynėje ir kaip maskoliai naikina mūsų tautą, ypač nuolatinėmis deportacijomis.

Mes taip pat žinome ir didžiuojamės didvyriškąją lietuvių partizanų ir visos mūsų kėnciančios tautos kovą su okupantais.

Dalyvaudami bendroje visų lietuvių kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, mes Pietų Amerikos lietuviai siunčiame protestus, peticijas ir skundus prieš komunistų genocidinę veiklą Lietuvoje, pagrindinai ir nuolat rašome apie tai spaudoje ir esame išleidę eilę veikalų apie Lietuvos tragediją.

Šioje kovoje už laisvę dalyvauja visi susipratę lietuviai be jokio skirtumo — nuo kataliko iki socialdemokrato.

Jei karo metu ir tuoj po karo mūsų informacijos ir skundai buvo abejingai sutinkami, tai šiandien pasaulis įsitikino, ir visi žino, koks baisus likimas ištiko lietuvius ir kitas bolševikų pavergtas tautas. Vakarų pasaulis įsitikino, kad sovietinė

(Nukelta į 2 pusl.)

Lietuvi,

Ar jau įsigijai 1952 metų Kalendorių — Metraščių? Įsigyti galima «Mūsų Lietuvos» Redakcijoje av. Zelina 706. ir kioskuose.

Puiki proga nusipirkti

Mėšine

Tik už penkiasdešimtis tūkst. tančių (Cr. 50.000) kruzeirų ir su mėnesine nuoma Cr. \$ 1500.

Praça São José Nr. 2 Vila Zelina

Geromis sąlygomis

Patogioje vietoje

Av. Zelina 495

PARDUODAMAS

BARAS — BILIJARDAS

Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje.

Reta proga!

Pigia kaina - geromis sąlygomis - su didele fregezija

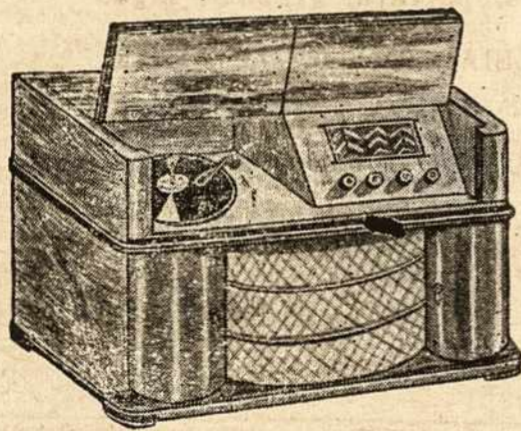
Parduodamas Baras

AV. PAIS DE BARROS, 55

Tartis ten pat vietoje.

Sprindys & Cia

PARDUODA

TOBULIAUSIAS RADIO VITROLAS.

balso grynumas, skambumas

Sprindys & Cia — Largo S. Jose 1.

Kaip niekur kitur, prieinamiausiomis kainomis. Parduodama patogiomis sąlygomis ir išsimokėjimui

TECELAGEM DE LINHO E ALGODÃO "BALTICA"

TERESEVICIUS & BALOG LTDA.

Gamina staltieses lino Belga įvairaus didžio, medžiaga vyriškiems ir moteriškiems kostiumams. Lovaltieses medvilnės ir šilko (Raion). Priima užsakymus. Parduodama vietoje fabriko kaina, lietuviams didelė nuolaida.

São Caetano do Sul — Travessa São Francisco, 202 São Paulo

Industria e Comercio de Calçados

SPECIALYBĖ BATŲ: vyrams, moterims, panelėms, futbolistams, vaikams...

Rua Javaés, 719 -- São Paulo

Madeiras do Brasil

PERES & PRANAS LTDA.

Importação — Exportação

Raštinė: - Av. Churchill, 94 - 11.º and. - sala 1110 Rio de Janeiro - Fones: 52-0229 e 32-6265

Em Minas Gerais: Peres & Cia. Ltda. - Leopoldina - R. Providencia, 71 Jother Peres de Resende - São Pedro dos Ferros Amadeu Cesar Machado - Nanuque. Minas.

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO
J. L. Galinskas Ltda.

BALDŲ SANDĖLĪ.
AV. DR. GIACAGLINI, 71-C — V. ALPINA.

Casa Sprindus & Cia.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — V. ZELINA — S. PAULO

VISUOMET RASI SAVO ŠEIMOS ŽIDINIUI
NAUJANYBIŲ

Geležies reikmenų, dažų, lėkščių, alumiinių indų,
įvairių daiktų dovanoms, įvairiausios rūšies pečių-
fagonų, siuvamų mašinų, radio, plokštelių ir t. t.

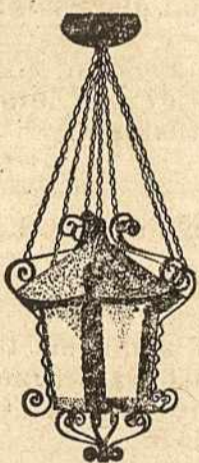
Visa tai galima gauti UŽ PINIGUS ARBA
IŠSIMOKĖJIMUI.

Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos

MEKANIKOS DIRBTUVE

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai,
vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms,
langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės
durys ir vartai, banguotos skardos durys
pagal mėstą.

Gaminami žibintuvai įvai-
riausių tipų. Daromi įvairių
dydžių gražiai žemei gręž-
ti. Pardavimas grynais ir
išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (reccados) 3-0710

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

Atelier de Modas

ALEXSANDER BAGDONAS

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 275 — 7 AND. — SALA 73
TEL 34-7482 — SÃO PAULO

Foto-Studio "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė padidini-
mams tamsiuose tonuose ir sepia, spalvinimai aliejiniais
dažais ir pastele.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA. SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

Este copo representa:

**Saúde
Alegria
Disposição**

E A POSSIBILIDADE
DE GANHAR
UMA LINDA BICICLETA

**E
CORRESPONDE
A**

1 OVO
150 GRs. de
LEITE
10 GRs. DE PÃO

VIG-MALTEMA

PRODUTO
100%
NACIONAL

VIG MALTEMA — SABOROSO E NUTRITIVO

Produto da COMPANHIA PROGRESSO NACIONAL - Rua José Paulino, 717 - Fone 51-7277 - São Paulo

Radio Dirbtuvė ir Laboratorio

ALGIRDAS IDIKA

RUA BENJAMIN CONSTANT, 103 — São Caetano do Sul

SKUBIAI REIKALINGI į me-
kanikos dirbtuvę šaltkalviai -
(sereleiro) atlyginimas geras
kreiptis: Av. Zelina, 714 - fun-
dos.

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojines, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

JORGE MATELIONIS

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526
Fone 35-3260

Rua São Caetano, 510
São Paulo

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio
puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vien-
balsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visa-
dos naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835 Caixa Postal 3967
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223 S A O P A U L O

Sportas

Harrison Dillard, iš Clevelando Ohio estado ruošiasi atstovauti Ameriką pasaulinėj šiais metais Olimpijadoj Suomijoj. Jis dalyvaus bėgimuose su kliūtimis. 100 metrų be kliūčių nubėgo per 10,3 sek.

— Kanados atstovai olimpi niuose žaidimuose, Edmon-ton Mercurys, Garmisch'e įvykusiose rungtynėse nugalėjo Vokietijos ledo rutulio komandą 10:3.

— Žymioji negrų krepšinio komanda Harlem Globetrotters sausio 23 d. laimėjo savo 4000 rungtynes, nugalėdami Toledo Mercury 66:50.

Šis laimėjimų skaičius atsiektas per 25 metus. Per tą patį laiką komanda pralaimėjo tik 254 rungtynes. Šių metų bėgyje jie yra numatę 168 rungtynes visuose pasaulio kraštuose. Komanda yra garsi savo žaidimo stiliumi.

— Amerikoje neseniai prasidėjo atletikos varžybos salėse. Vienas įdomesnių dalykų J. mylos bėgimas, čia varžosi 2 žymūs amerikiečių bėgikai: Don Gehrman iš Wisconsin ir Fred Vilt, iš New Yorko. Iki šiol Gehrman laimėjo visuose 3-se susitikimuose. Geriausias laikas 4,09,3 min.

— Pirmose varžybose, kurios įvyko Vašingtone, D. D. pastorius Bob Richards pralaimėjo varžybas prieš jauną studentą Don Laz iš Illinois, kuris savo šuoliu su kartimi pasiekė 4,57 m.

Tuo laimėjimu jaunas studentas nutraukė Bob Ricgards laimėjimų seriją, pastorius šioje šakoje buvo laimėjęs 50 kartų iš eilės.

— Pietų Amerika irgi sparčiai ruošiasi pasaulinei olimpiadai. Atrenka geriausius sportininkus ir juos treniruoja.

Brazilijos delegacija bus gana didelė iš visų sporto šakų. 100 m. bėgime Pietų Amerikos bėgikai yra nubėgę per 10,4 sek.

Vyriausybė skiria dideles pinigų sumas.

— Rusai irgi atsiųs savo sportininkus Suomijon į pasaulinę Olimpiadą. Tik rusų sportininkai yra nuolat čekis tų sekiojami. Jiems uždrausta bet su kuo kalbėtis, laisvai, be čekistų, vaikščioti po miestą. Jie tiesiog iš stadiono kaip kokie kaliniai, vežami į Rusijos pasiuntinybės rūmus.

Senovės giria

B. Sruoga (iš «Gedimino giesmės»)

Kur dabar Neris sraunioji,
Lyg sesulė vainikuota,
Tartum juosta sidabruoia
Vilniaus miestą apvynioja
Ir apjuosia šydų šydais,
Mūsesenoje pražyduš,
Kamius, bokštus ir gėlynus, —
Ten prieš šimtmečius septynis,
Ošė girios ir šlamėjo,
Pasilenkdamas nuo vėjo,
Prisiglausdamas kalnuos,
Supos saulės spinduliuos.

Ošė girios ir šlamėjo, —
Tūkstančiais aidų aidėjo,
Urgė, lojo, vaipės, pūtės,
Kaip jaunamartės laputės.
Ir vilkai kaleno dantį,
Po kalyną, po pakrantę,
Nepatenkintas kaimynais
Braidė stumbras tankumynais:
Ant šernų ir einių pyko
Ir su meškom nesutiko —
Lyg žolės jis jiems gailėtus,
Lyg miške jam maža vietos...

Briedis, vyras stamantrus,
Isikvėpdams saulės, vėjo,
Keldams išdidžiai ragus,
Kaip karalius vaikštinėjo.
Ir lieknų stirnaičių rujos
It sparnuotos krūmuos zujo.
Ir senasis juokdarys —
Bičių genamas lokys —
Krapštės bliudamas pakaušį,
Kad jo vilnos pasišaušė.
O šaku žaliuoją skraitėję,
Lyg puotoj vestuvių, švaitės
Kiaunių, voverių pulkai,
Šermuonys ir vilpišiai...

Žvėrys dideli, maži,
Lepečkojai ir liekni,
Čia kaip rojuje iš seno
Beklegėdami gyvena.
Kiek pelėdų, vanagų,
Kurtinių, tetervinių,
Virbių kiek, genių, oželių
Šukalojo po girelę!
Giesmininkų margaplunksnių
Kiek čiulbėjo po pauksmę, —
Tartum kiekviena šaka
Gulė kėlė su daina!
Tartum jūra mėlyna
Buvo Lietuva tada.
Pasinėrusi miškuos,

Kaip jūrelė mėlynuos, —
Naaprėpiamai plati,
Neapsakomai graži.

O, AŠ VIENA DUKRELĖ

O, aš viena dukrelė
Pas motulę augau,
O, aš viena dukrelė
Pas motulę augau.

Ketin mane motule
Labai toli duoti,
Už dviej šimtų mylelių,
Už žalių girelių.

Ir nudavė motulė
Tolimon šalelėn,
Pabuvau aš metelius,
Pabuvau ir antrus.

Susimįsijau mįslelę,
Nelabai tai gera,
Kad pavirsčiau gegute,
Skrisčiau tėvo sodan.

Ir pavirtau gegule,
Skridau tėvo sodan,
O jau mano brolelis
Po sodą vaikščioja.

O jau antras brolelis
Žirgą muštravoja.
O trečias brolelis
Ketin mane šauti,

— Palauk, pauk, broleli.
Palauk, nešauk:
Čia ne girios gegutė,
Čia jūsų sesulė.

— Tai kad mūsų seselė,
Prašom kamarivosna,
O kad girios gegute —
Skriski sau šiluosna.

Senelis Juozas

Lazdynų Pelėdos (iš «Ir pražuvo kaip sapnas»)

Daugel linksmų pavasarių pergyveno senis Juozas. Ir kaip jis prisiminė, kiekvienas pavasaris jį gaivintė gaivino, kilnotė kilnojo. Kitoks našumas, kitoks valkumas atsiradavo sustirusiuose per žiemą senelio sanariuose. Linksma ant širdies, lengva ir taip gera, neapsakomai gera būdavo. Kiekvienas pavasaris jam būdavo tartum nepaprasta naujiena.

Iš žiemos miego pabundanti gamta — tai buvo jo visad atdara knyga, iš kurios nuo pat kūdikystės mokėsi senis gamtos paslapčių, darydamas savo pastabų, didino savo žinių skaičių.

Kiekviena žemės saujelė, su sprogtančiomis joje sėklomis, kiekvienas šapelis pritraukdavo senuko akis: ištisomis valandomis, pritūpęs prie skruzdyno, tyrinėjo jis mažų darbščiųjų vabalėlių įpročius ir atsidusdamas kartodavo: «Dievo galybė nenumatoma, nesuprantama.»

Bet kaip sunku būdavo seniui, kol jis susilaukdavo tų šviesių pavasario diejų! Liūdo, ilgėjosi, kaip mažas vaikas, nors šioks ar toks darbas niekada jam iš rankų nekritė.

Rūsčiomis žiemos dienomis ir ilgais vakarais tupėdamas pas krosnį, pynė jis bučius, venterius ir tinklus mezgė; dienoms pratįsus, medžio darbų griebėsi, kibrams šulius tašė, guldą skobė.

Iš visų darbų labiausiai jam prie širdies ėjo klumpių dirbimas. Flumpę padaryti tai niekas, bet jų padailinimas, gražinimas buvo tikras Juozo džiaugsmas.

Kelias dešimtis porų klumpių išskobęs: senis sustatydavo jas asloje ir iš eilės imdavo dailinti, tikrai pasigėrėdamas.

Atsidaro jis būdavo, trobos kampe prie durų įtaisyta lentynelė ir išsiima sau reikalingų tam tikslui dalykų: šukių krūvelę, žasų plunksnų pluoštį ir dūlčiai susuktų popierėlių su dažais.

Atsiraftęs rankoves, imdavo maišyti jį tad šukėse dažus, kiekvienai skyrium įdėdamas įdėdamas plunksną, o visas išmaišęs, užsikūrdavo nypkė ir sėsdavos prie darbo. Užsimovęs sau klumpę ant kairiosios rankos, atsargiai atsargiai dažo, būdavo, išraižytas šakeles.

Visa ko tenai buvo priraizyta. Šmaikščios eglelės, skarotos rūtų šakos, dobilėliai, raguoti oželiai ir margi paukštukai, — tokie keisti, kokių dar ir gamta neprasimanė.

Išbaigęs visą gražumėlių, padėdavo ant žemės, meiliai šypsodamos ir prisimerkęs imdavo žiūrėti, traukdamas pypkę.

— Užmesk akį, mama! — prabildavo į žmoną, — ar ne genys?

— Besibiauroji, tėvai, kas tau už tai mokės? Įmaus į purvyną, tai ir po gražumo! Būtumei verčiau kuriam indui šulų sutašęs, ir sau ir žmonėms bent naudos būtų, o čia...

Temo tada šviesusis nusišypsojimas ant senelio veido, pranykdavo, kaip nebuvo, ir senis, galva kinkuodamas, tardavo:

— Ar, išmano kiaulė pipirus, ne jai ir renkami. Tiek teišmanai, kiek iš dubens į dantis, arba kad tau kas tuoj atkišęs skatikus pabarškintų. Eik tu, eik! Nabagė, naktį gimusi esi!... Ne su vie niais skatikais gyvensi, ne su savim nusineši!

Žmona, pečiais traukdama, atsikirsdavo ty liai:

— Né tu su savo murgomis klumpėmis dangaus slenkščių nebaldysi!

Smarkiau nesukirsdavo juodu niekada, bet iš mažmožių susidaro gyvenimas...

Senis Juozas, nors iš žmonos niekad negavo pritarimo savo «nenaudingiems» darbams, bet vis dėlto laikas nuo laiko mėgino atrasti nors paguostmę ar pagyrimą savo širdingajai pamėgai. Liūdna ir truputį jam pikta buvo, kad artimiausioji jo daugė nesupranta, neatjaučia jo darbo vertės, o tuo tarpu kai išnešęs į žmones, vos imdavo statinėti savo margašias klumpes, būriai žmonių, suaugusių ir vaiku, džiugėsi neatsidžiaugdami ir, žiūrėk, nė valandos netrukus, išgrobstydamo juos, nesilygdami su seni.

— Ot nagai tai nagai! Tai protas, ir išgalvok tokius paukščius! — O kad juos bala! tartu gyvi!

— Anoki ne stebuklai, — numodamas ranka, sakydavo senis paniekinamai: — ot sau žiemos laiku ką gi dirbsiu senatvėje? Tai ir teploju žmonių akims džiuginti — vis šmėkšta.

Sakė taip senis, bet savyje džiaugėsi, jog esama betgi žmonių, kuriems verta yra padirbuoti.

Laikas netrukdamo praeiti, ir vyurėliai, link smai čiurvėjami, atnešdavo senio taip laukiamą pirmąjį pavasario dieną. Tą dieną Juozas anksčiau atsikeldavo kaip visada, poterių pakalbėjęs suimdavo savo skabtus ir visokius įrankius ir užnešdavo ant aukšto. Paskui, apsvaigęs su įrankiais susėsdavo su žmona pusryčiauti. Pavalgęs sakydavo:

— Na, motin, vėl pragyvenome metelius, o kitų ar besilauksiva? Ar kitimet šiokią dieną dar susėsiva prie šito stalo?

Žmonos akyse išvydęs ašaras, ėmė jos galvą į rankas ir, veidą glostydamas tildė:

— Na, ko? Nesiašarok durnele! Dievas duos, tai ir sulauksime!

Apglaudęs ir pabučiavęs, paleisdavo. Ji rinko indus nuo stalo, jis peiliukų išsitraukęs, kirpo ženklą į sienojų.

Pirmiausias nuo stalo sienojas gerokai buvo iškarpytas — tai jo paties pragyventieji metai. Antrajame sienojuje matyti beveik perpus užkarpytą — tai žmonos amžius Trečiajame vos kelio-lika karpų tebuvo — tai vienintėlio sūnaus Jonuko meteliai... Nubraukė jį 63-ųjų metų audra, nubraukė, kaip piovėjo dalgis dar nepražydušį pavasario augmenėlių.

Ta keturialika užkarpytą ir per visą sienojų plotį išpintas kryželis dažnai išspausdavę ašarą iš tėvo akių, nors daugel metų jau praslūko nuo tos liūdnosios dienos.

Užkirpo karpus dviejuose sienojuose, į trečiąjį, pažvelgė «amžiną atilsį» sušnibzdėjo drebančiomis lūpomis, nusibraukė ištryškusią ašarą nuo akių, atsiduso ir, nusikabinęs nuo gembės kailinius, ėmė vilktis.

Užsivilkęs susijuosė diržu, užsimovė savo aukštą ausėtąją kepurę; pasiėmė lozdą ir persižegnojęs išėjo sakydamas:

— Pasilik sveika, motin! Einu pašiūrėti, kas «sviete» girdėti!

Nemanykit, kad Juozas miesčiakan ėjo arba prie kaimynų. Anaipol. Jo «svietas» tai buvo šalia trobelės sodelis, giria, pas kurią stovėjo butas, giria, kurios gėlmėje po velėna gulėjo Jonas ir daugel jaunikačių viename kape.

Lietuviai BRAZILIJOSJE

RAŠYTOJAS PETRAS BABICKAS S. PAULY.

I pirmąją lietuviško meno parodos iškilmingą atdarymą iš Rio de Janeiro atvyko rašytojas Petras Babickas kaip Lietuvos Įgalioto Ministerio Brazilijai Dr. Fr. Meierio specialus atstovas. Svečias aplankė Konsulą A. Polištaitį (vizitas truko 45 min.), L. K. Bendruomenės pirm. kun. P. Ražinską, L. M. Klubo pirm. K. Ambrazevičių, «Mūsų Lietuvos» redakciją, pranciškiečių vadybos viršininkę seselę J. Mariją, kurią L. Pasiuntinylė vardu pasveikino su vienuolyno 30 metų įsteigimo sukaktuvėmis.

Močcos liet. mokyklos salėje įvykusio pubuvio metu svečias įteikė menininkų klubo pirm. K. Ambrazevičiui min. Meierio siūstą knygą «Lietuvių menas tremtyje».

III-18 d. p. Bolys Adamavičius iškėlė svečiui pietus, po kurių ligi vakaro vežiojo rašytją su keleta draugų (kun. K. Milauskas, R. Savickas, Br. Šukevičius, Gintautas) po miestą ir apylinkes, kelionės metu buvo aplankyta keletas lietuvių šeimų, jų tarpe K. Stuko ir Juotėkų.

Rašytojas vizitavo daugelį S. P. lietuvių, k. a.: p. Remeničius, H. Valavičių, J. Masį, A. Boguslauską, rašyt. K. Pažeraite, rašyt. Kl. Jūrą, J. Antkai naitį, dailininkę Vl. Stančikaitę, Abraitienę, ats. pulk. Dabulėvičių, mjr. Bivainio šeimą ir kt., taip pat III-19 d. dalyvavo Juozų (p. Karpavičiaus, p. Mationio ir p. Lukoševičiaus) pagerbimo vakarieneje «M Lietuvos» redakcijoje svečias pareiškė esąs labai nustebęs dideliu S. Paulo lietuvių pažanga ypač kultūros srityje; iš-

kėlė mintį leisti knygą apie Lietuvą portugalių kalba, ir gerėjosi nepaprastai susitprijusiu lietuvių patriotizmu ir savigarba.

Pavaišintas ir apdovanotas (H. Valavičius rašytojui, kaip buv. Radio Dédei įteikė dar iš Lietuvos atsivežta galingą radio aparatą, pp. Bivainiai sidabrinu litų rinkinį) svečias šeštadienio rytą grįžo į Rio de Janeiro, išsiveždamas gražiausių įspūdžių ir daug linkėjimų ministeriui Fr. Meieriiui.

S. N.

VLADAS SVOLKINAS.

— VLADAS SVOLKINAS kovos mėn. 21 d. švenčia savo gimtadienį Brazilijoje atvyko 1927 m. su tėvais ir broliais. Dabar gyvena Casa Verde, rua Zanzibar, 777 kur turį krautuvej secos e molhados. Dukrelė Rosa baigė corte e custodia mokyklą. Vl. Svolkinas yra «M. L.» skaitytojas ir remėjas.

Šia proga sveikina ir daug linkėjimų siunčia Sejųnų šeima.

V. ANASTAZIJOS MRB-LIS VEIKIA.

Kovo mėn. 9 d. įvyko metinis Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių Mokyklos Rėmėjų Būrelio susirinkimas. Į būrelio eiles įstojo nemažas skaičius naujų narių, kad dar daugiau sustiprintų šios lietuvių kolonijos darbą.

Malonu konstatuoti, kad praėjusiais metais MRB-lis, nors ir turėdamas nedidelį narių skaičių išrėzė nemažą vagą mūsų kolonijos kultūrinėje dirvoje, suruošdamas net tris vakareljus. 2 paminėjimus, vaikams eglutę ir t. t. Kasoje yra Cr.\$3 025,00. Pajamų būrelis per metus turėjo Cr.\$ 26.627,20, o išlaidų Cr.\$23 602,20 Svarbiausias MRB-lis tikslas išlaikyti lietuviškąją mokyklos pusę, skatinant tėvus leisti savo vaikus į lietuvių kalbos pamokas ir tas pamokas remti materialiniu būdu.

Perinkta nauja būrelio valdyba, kurion įeina: pirm. Petras Žarkauskas, vice-pirmininkas Vincas Patinskas, sekretorius Juozas Maziliauskas, išdininkas Antanas Rusianas ir ūkio vedėjas Bolys Pinkauskas. Į Revizijos Komisiją pateko Antanas Tamašauskas, Juozas Zinevičius ir Stasys Zymantas.

Susirinkimo metu buvo sukeltas aukų vaju naujai scenos užuolaidai pirkti. Susirinkusieji mielai tam pritarė ir tuojaus sudėjo Cr.\$1 145,00 Šis gražus mūsų tautiečių žes tas parodo, kad mes mokame branginti tai kas lietuviška, kas sava ir tam nesigailime paaukoti keliolikas, ar kelias dešimt kruzeiru, kad tik mūsų mokykla būtų graži. Sveti mieji mūsų nerems ir mums nepadės, tik mes, visi - bendrai veiksdami ir prisidėdami lėšomis bei kitokia parama padėsim išlaikyti šią mūsų lietuvių kultūrinį židinį.

Ši mokykla buvo pastatyta už lietuviškus pinigus ne tam, kad nuo jos tolitumės, bet kad ji visa lietuvių kolonija jungtu į viena šeimą, kad palaikytu lietuvių ir išauklētu mūsų priaugantį jaunimą lietuviškoje dvasioje su visomis tradicijomis ir tautiniu susipratimu. Visų lietuvių pareiga yra raginti savo vaikus lankyti lietuvių kalbos pamokas, kur jie pramoks savo tėvų gimtojo žodžio, susipažins su lietuvių tautos praeitimi ir geografine padėtimi, išmoks lietuviškų dainelių ir kt. Taip pat ir vyresnio amžiaus lietuviai neturi likti abe-

jingi visokiems lietuviškiems pasilinksminimams, minėjimams ar kitokiems parengimams, bet visur prisidėti savo materialine ar moraline parama, kad galėtume ir kitiems svetimtaučiams pasirodyti savo vieningumu ir tautišku susipratimu.

Kviečiame visus geros valios lietuvius stoti į mūsų MRB-lio narių eiles, kad jis dar daugiau sustiprėtų ir dar gilesnes vagas rėztų savo lauke.

Narys.

PAIEŠKOJIMAS

Ona Mičiulytė - Žvironienė gyv. Rio de Janeiro, Rua São Cristovão, 935 - b 5 paieško Juozo Žuliaus su šeima kilusių iš Stirniškių kaimo, ir į Brazilija atvykusių 1926 m.

Lietuvių S-ga Brazilijoje praneša, kad knygų išdavimo diena, skaitykloje, yra pakeista. Knygynas yra adaras rua Lituania 67, kiekvieną trečią dieną nuo 8 iki 10 val. vakaro.

Vykstantiems šį sekmadienį su Vyrų Brolija į Santos mišios bus atlaikytos 5 val.

— Vyrų yra užsaldakimā. Tityta nupirkti gražius kielikus

— Šv. Juozapo dienoje, ko vo m. 19 d. Vila Zelinoj mišias laikė ir pamokslą pasakė J. E. vyskupas Dom Antonio Alves Siqueira.

— Šią savaitę laiškų iš Lietuvos gavo Juozas Mationis, Jurgis Māsrys ir Ignas Labuckas. Rašo, kad vieni gyvena kolchozuose, kiti išsikirste po «plačiąją tėvynę», kuri apima net Sibirą.

— Prekybininkai Seliokai Vila Lucioj pardavė krautuvej ir išnuomavo namą. V. Zelinoj pirko kitą namą. Taip pat ir Švegždai V. Zelinoj jau perėjo gyventi į nusipirktą namą.

— Teko patirti, kad Dr. El. Draugelis persikelia iš Jundiaį į São Paulo nuolatiniam apsigyvenimui.

— Iš Rio de Janeiro į dailės parodos atidarymą buvo atvykę rašytojas Petras Babickas - Lietuvos pasiuntinybės sekretorius ir Pelenis su žmona. Šį šeštadienį ruošiasi daugiau lietuvių atvykti.

LIET. S-GA BRAZILIJOS
RUA LITUANIA, 67 — MOČCA
RUOŠIA BALANDŽIO 26 D.
VAKARA-FESTIVALA
Programoj bus laisvos rungtynės ir boksas.
Dalyvauja garsūs kolonijos imtininkai.
Lietuviškas bufetas -- šokiai iki 4 val. ryto.

Nuvykę į Santos, Praia José Menino neužmiršk pasinaudoti šeimyniniu Pensionu «Sete de Setembro»
Virtuvė pirmos rūšies. Užkandžiai duodami bet kuriuo metu
Fensiono savininkas LILIAN KOTCHENKO
RUA SANTA CATARINA, 22 - SANTOS JOSÉ MENINO
FONE 4-3570

BŪSI TURTINGAS!...
pirkdamas sklypą žemės šalia žibalo rafinarijos Capuava - Mauá «Jardim Mauá», tik už Cr\$25.000,00 įmokant Cr\$245,00 be nušimčių. Apylinkės vertė yra nepaprasta.
«Jardim Mauá» jau turi 100 namų, kurie iškilo diena po dienos ir tris sandėlius, bažnyčią ir t. t. Ieškok «Jardim Mauá» raštinės prieš Mauá geležinkelio stotį, kur tarnautojai interesantus patarnaus kiekvieną dieną, šventadieniais ir tautinių švenčių dienomis. Priemiosčio traukiniai eina kas pusvalandis.
IMOBILIARIA ALUGADORA PAULISTA LTDA.
Rua São Bento 45-sobreloja.

Oficina de Modelos para fundição e Marcenaria!
PETRAS SIMONIS
BRAIŽYTOJAS — MODELISTAS
Įvairiausi modeliai mašinų lydimui!
BALKONAI, VITRINOS IR KOMERCINIŲ ĮSTAIGŲ ĮRENGIMAI!
VISI KITI MEDŽIO DARBAI!
São Paulo, Vila Zelina
Rua Venda Nova, 46
Recados Telef. 3-0710

IRMAOS
ESCRITORIO VILAZELINA
BAUZYB
Registrado no C.R.C. sob o n.º 551
AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO
Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Transferencias de firmas
Contratos na Junta Comercial
Distritos na Junta Comercial
Escritas Fiscais
Escritas Comerciais
Contratos de locação
Cartas de fiança
Fequerimentos
B. lanços
Alvarás diversos
Seguros de Fogo e
Seguros de accidentes.
HORÁRIO das 8 às 19 horas.

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvej tiktai pas
JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.
AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C — VILA ALPINA